
Hoe houd ik mij als mkb'er aan de Oeso-richtlijnen?

Ilse Zeemeijer

maandag 24 juni 2013, 10:21

update: dinsdag 25 juni 2013, 09:07

Kledingfabriek stort in in Bangladesh

Reuters

Ondernemers die zakendoen in ontwikkelingslanden en opkomende markten lopen een hoger risico om in aanraking te komen met kinderarbeid, corruptie, slechte arbeidsomstandigheden en milieuvervuiling. Sinds 2011 moet elke mkb'er op de hoogte zijn van de richtlijnen over verantwoord ondernemen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (Oeso). Waar moet je als mkb'er beginnen?

Tim Steinweg, onderzoeker bij Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO)

‘De eerste stap is het in kaart brengen van de keten. Waar komen je spullen vandaan? In veel gevallen zijn ketens behoorlijk complex, bijvoorbeeld doordat je werkt met een agent, groothandel of importeur. Daarachter zit dan weer een toeleverancier en een toeleverancier van een toeleverancier. In deze hele keten loop je het risico dat er misstanden ontstaan. Je hebt de verantwoordelijkheid

om in kaart te brengen wat deze risico's zijn en om maatregelen te nemen om deze risico's te voorkomen, ongeacht hoe groot je bent.

Als er daadwerkelijk misstanden plaatsvinden, moet je maatregelen nemen om de schending te stoppen en om compensatie voor slachtoffers te regelen. Dit doe je door je invloed als marktspeler te gebruiken om de situatie te veranderen. Als mkb'er ben je vaak heel klein en heb je weinig invloed. Dan moet je actief gaan proberen om die invloed te vergroten, bijvoorbeeld door je aan te sluiten bij sector-brede initiatieven'.

Michiel van Yperen, projectmanager Internationaal MVO bij MVO Nederland

'Nadat je de risico's in kaart hebt gebracht, gaan de meeste bedrijven controleren. Maar het kost veel geld om controleurs in te huren. Ik heb zelf als controleur gewerkt in China en dat is best een deprimerende business. Je gaat de fabrieken in om aan de hand van afvinklijsten te kijken of het er deugt. Hangt er een brandblusser? Hoe lang werken de mensen? Wat krijgen ze betaald? Ik heb bedrijven bezocht die wel vijftig keer per jaar werden gecontroleerd. Die worden daar helemaal ziek van – en terecht.

Controle is een goed instrument om de stand van zaken op te nemen voor jezelf, maar daar moet je niet in blijven hangen. Je kunt beter doorgaan naar de volgende stap door de problemen die je bent tegengekomen als een managementprobleem te zien. Zo kan er door lange werkdagen sprake zijn van een lage productiviteit. Hoe kun je dat verbeteren? Mvo wordt pas echt leuk, als je het niet ziet als risico, maar als een toegevoegde waarde waar je geld mee gaat verdienen.'

Frans Evers, voorzitter Nationaal Contact Punt

'Als je het onderzoek naar de risico's in de keten door een stagiair laat doen, dan ben je hartstikke stom bezig. Dit is een vakgebied waar je heel gemakkelijk wordt bedrogen. Je moet er oude jachthonden op zetten, mensen die weten hoe ze belazerd kunnen worden in die landen. Het is verstandig om daar mensen voor in te huren. Als kleine beginnende ondernemer kan dat wel eens een hoge kostenpost zijn. Maar de kostenpost aan het eind van de rit kan wel eens veel hoger zijn. Die afweging moet je maken.'

Oeso, ISO, GRI?

- **De Oeso-richtlijnen** vormen het internationale kader voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en zijn gebaseerd op verdragen van de Verenigde Naties. Onderwerpen zijn: ketenverantwoordelijkheid, informatieverstrekking, mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, corruptiebestrijding, consumentenbelangen, wetenschap & technologie, mededinging en belastingen.
- **ISO26000** is een praktisch instrument om de Oeso-richtlijnen in de praktijk te brengen en geeft onder andere antwoord op de vraag: 'Hoe kan ik een mvo-beleid opstellen?'. Er worden geen specifieke eisen gesteld, een bedrijf kan zelf een verklaring afleggen.

- **GRI** staat voor het Global Reporting Initiative en geeft aan waar je op het gebied van duurzaamheid allemaal over moet rapporteren.
- **Global Compact** kent tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieubescherming en corruptiebestrijding. Bedrijven kunnen zich hierbij aansluiten.
- **Sectorspecifieke gedragscodes en richtlijnen**: deze gaan bijvoorbeeld alleen over arbeidsrechten of milieu en zijn specifiek toegepast op de sector waar het bedrijf in werkt.